

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0224U032072

Державний реєстраційний номер: 0119U002440

Відкрита

Дата реєстрації: 23-07-2024

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Лінгвокультура та ідентичність в руслі когнітивно-дискурсивних досліджень

Початок етапу: 04-2019

Закінчення етапу: 12-2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02071091

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Дворянська, буд. 2, м. Одеса, Одеська обл., 65082, Україна

Телефон: 380487235254

E-mail: rector@onu.edu.ua

WWW: <http://onu.edu.ua>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02071091

Адреса: вул. Дворянська, буд. 2, м. Одеса, Одеська обл., 65082, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 380487235254

E-mail: rector@onu.edu.ua

WWW: <http://onu.edu.ua>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

КПКВК:

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 0.000 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Лінгвокультура та ідентичність в руслі когнітивно-дискурсивних досліджень.

Назва роботи (англ)

Linguoculture and Identity in Cognitive-Discursive Research.

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження – англійська ідентичність у соціогуманітарній, зокрема лінгвокультурологічній парадигмі XXI століття. Описано історію становлення поняття "ідентичність" у соціогуманітарному знанні XX-XXI ст. і виокремлено хронологічні етапи формування ідентичності як наукового поняття. Окреслено провідні загальногуманітарні міждисциплінарні науково-методологічні підходи до вивчення ідентичності та виявлено сутність ідентичності як об'єкта вивчення гуманітарних наук. Висвітлено наявні класифікації ідентичності та розроблено авторську модель системно-структурної організації ідентичності, на підставі якої уточнено базові поняття "ідентичність" та "ідентифікація". Виявлено провідні міждисциплінарні підходи до вивчення ідентичності у межах основних парадигм сучасної лінгвістики. Уточнено категорійний апарат сучасної лінгвокультурології та обґрунтовано теоретико-методологічні принципи когнітивно-дискурсивного лінгвокультурологічного підходу до вивчення ідентичності. Схарактеризовано й типологізовано дискурс англійської ідентичності. Сконструйовано лінгвокультурний гіперконцепт АНГЛІЙСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ як зразок когнітивно-дискурсивного опису етнокультурної колективної ідентичності. Проаналізовано когнітивно-семантичний зміст даного гіперконцепту й особливості його лінгвальної та дискурсивної актуалізації в самоідентифікаційних та зовнішньоідентифікаційних фрагментах. Визначено основні риси і провідні ідентифікаційні ознаки феномену сучасної англійської колективної ідентичності.

Реферат (англ)

The object of research is the English identity in the socio-humanitarian, in particular linguistic-cultural paradigm of the 21st century. The work formulates research methodology of collective identity as linguocultural phenomenon thus advancing a new holistic theory of linguocultural collective identity as a cognitive-discursive result of society reflection. The work singles out chronological periods of identity conceptual evolution, describes the major interdisciplinary scientific-methodological approaches to identity, builds a model of identity systemic and structural organization and suggests a basic definition of identity as an interdisciplinary category. It also outlines leading interdisciplinary linguistic approaches to identity – communicative-functional, cognitive-linguistic and cognitive-discursive; defines individual and collective linguocultural identities; constructs linguocultural hyperconcept ENGLISH IDENTITY as a model for cognitive-discursive description of any ethnic-cultural collective identity and typifies the discourse of English identity in which this hyperconcept is verbalized. The research proves that modern English identity is not a national or ethnic construct, but first and foremost linguocultural, based on the system of dominant key values: courtesy, domesticity, fair play, liberty, moderation and humour.

Індекс УДК: 81, 811.125; 365

Коди тематичних рубрик НТІ: 16.01

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Лінгвокультура та ідентичність в руслі когнітивно-дискурсивних досліджень

Назва продукції (англ): English Identity as Linguocultural Phenomenon: Cognitive-Discursive Aspect.

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: 73.20.1 – Дослідження і розробки в галузі гуманітарних наук (історія, літературознавство, мовознавство, мистецтвознавство)

Опис продукції (укр): Уточнено поняття ідентичності та ідентифікації. Обґрунтовано основні напрями, завдання лінгвістичних міждисциплінарних та міжпарадигмального підходів до вивчення ідентичності. Встановлено, що: лінгвокультурна ідентичність як результат взаємодії мови, культури та свідомості є модальністю існування, необхідним складником ідентичності, а також будь-яких її видів і різновидів; сучасна англійська колективна ідентичність є лінгвокультурним феноменом і визначається як багаторівнева ментально-лінгвальна динамічна система ціннісно-сміслових домінант лінгвокультурного простору англійської спільноти, що виникла як результат саморефлексії та зовнішньої рефлексії під час конструювання і представлення єдності англійської спільноти як самобутнього цілого; колективна лінгвокультурна ідентичність може витлумачуватися як одна з форм колективної тотожності певної лінгвокультури, як система ціннісно-сміслових домінант лінгвокультурного простору відповідної спільноти, втілених у мові та нею створюваних.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Має наукове значення як фундаментальне дослідження

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 04.2019-12.2023

Виробник продукції: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Споживачі продукції: Заклади вищої освіти

Перспективні ринки: Україна.

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: (за договорами)

7. Бібліографічний опис

- Болдирева А.Є. Смісловий розвиток при перекладі. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД, 2019. Вип. 2 (43). С. 93-102. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2\(43\).186236](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2(43).186236)
- Матузкова О. П., Діброва І. Харчовий код культури у фразеології англійської, української та грецької мов. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД., 2019. Вип. 2 (43). С. 189-208. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2\(43\).186245](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2019.2(43).186245)
- Болдирева А.Є. Реалії в оригіналі та перекладі. Записки з романо-германської філології.. Одеса: КП ОМД, 2020. Вип. 1 (44). С. 45-53. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1\(44\).210994](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1(44).210994)
- Болдирева А.Є, Яровенко Л.С. Авіаційні терміни в перекладі художнього твору. Нова філологія. № 80. Т.1. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 72-78. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-1-12>
- Гринько О С. Іншомовні вкраплення: до проблеми функціонування та перекладу. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 10 (78). С. 62-65. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/issue/view/88>
- Гринько О.С., Безпалова К.В. Концепти-архетипи першостихій в прозі В. Голдінга. Колективна монографія «Одеська лінгвістична школа: кола реконструкції». Одеса, Полипринт, 2020. С. 237-248.
- Матузкова О.П. Лінгвокультура як синергія мови, культури та свідомості. Записки з українського мовознавства: Зб.наук.праць. Вип. 27. Одеса: «ПолиПринт», 2020. С. 160-172. URL:<http://zum.onu.edu.ua/article/view/206498>
- Матузкова О.П., Безпалова К.В. Когнітивний міждисциплінарний підхід до вивчення ідентичності у соціогуманитарній парадигмі. Записки з романо-германської філології. Вип. 2 (45). Одеса: 2020. С. 43-50. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.2\(45\).218213](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.2(45).218213)
- Раєвська І.В. Використання діалектів у рекламному дискурсі на прикладі Італії. Науковий журнал «Нова філологія», 2020. Вип. №80/2020, Том II, С. 169-174. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2020-80-2-26>

10. Раєвська І.В. Субдіалект міста Перуджа в системі умбрійських діалектів італійської мови: комплексне вивчення та аналіз. Колективна монографія «Одеська лінгвістична школа: кола реконструкції». Одеса, Поліпринт, 2020. С. 153-164.
11. Єрмоєнко С.В.* Переклад українських фразеологізмів англійською мовою. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД, 2020. Вип. 1 (44). С. 124-130. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1\(44\).211004](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1(44).211004) /*виконавець НДР №198 - штатний співробітник кафедри теорії та практики перекладу факультету РГФ, працював в ОНУ до 2022р/
12. Єрмоєнко С.В. Передача українських безособових речень англійською. Записки з романо-германської філології. Одеса: КП ОМД, 2020. Вип. 2 (45). С. 29-35. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.2\(45\).218211](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.2(45).218211)
13. Раєвська І.В. Порівняльна характеристика субдіалекту міста Перуджі з іншими умбрійськими субдіалектами у фонетичному аспекті та проблеми їх класифікації. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Вип. 30. С. 115-121. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/29_2020/part_3/19.pdf
14. Яровенко Л.С., Кириллова М.Д. Особливості перекладу оцінної лексики. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Вип 29, Том. 4. С. 128-135. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/29_2020/part_4/21.pdf
15. Єрмоєнко С.В.*, Раєвська І.В. Переклад англійських фразеологізмів з антропонімічним компонентом українською мовою у фразеологічному словнику. Міжнародна колективна монографія «Інноваційна траєкторія розвитку сучасної філологічної науки в Україні та країнах ЄС» (Innovative Pathway for the Development of Modern Philological Sciences in Ukraine and EU Countries). Куявський університет у Влоцлавеку, Вроцлавек (Польща). Riga, Latvia: Bultija Publishing, 2021. Vol. 1. С. 156-172. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-031-5-2>
16. Болдирева А.Є., Яровенко Л.С. Передача англійських дієприкметників українською мовою. Міжнародна колективна монографія «Інноваційна траєкторія розвитку сучасної філологічної науки в Україні та країнах ЄС» (Innovative Pathway for the Development of Modern Philological Sciences in Ukraine and EU Countries). Куявський університет у Влоцлавеку, Вроцлавек (Польща). Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021. Vol. 1. С. 19-34. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-031-5-2>
17. Добровольська Д.М., Добровольська Л.В. Англійські комерційні і соціальні слогани у площині перекладу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2021. Вип. 47 (3). С. 110-114. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v47/part_3/27.pdf /*виконавець НДР №198 - штатний співробітник кафедри теорії та практики перекладу факультету РГФ, працювала в ОНУ до 2022р/
18. Добровольська Д.М., Добровольська Л.В. Комерційні та соціальні слогани у площині рецептивної текстуалізації та перекладу. Міжнародна колективна монографія «Інноваційна траєкторія розвитку сучасної філологічної науки в Україні та країнах ЄС» (Innovative Pathway for the Development of Modern Philological Sciences in Ukraine and EU Countries). Куявський університет у Влоцлавеку, Вроцлавек (Польща). Riga, Latvia: Bultija Publishing. 2021, Vol. 1. С. 123-138. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9>
19. Кириллова М.Д., Воробйова К.В. Зіставний аналіз фразеологічних реалій в англійській та українській мовах. Нова філологія. 2021. С. 97-104. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-82-16>
20. Матузкова О. Лінгвокультура та переклад: монографія. Одеса: Букаєв В., 2022. 226 с.
21. Матузкова О.П., Ємець М.А. Ігрова локалізація: лексичні й контекстуально-граматичні труднощі та стратегії їх подолання. Записки з романо-германської філології.. Одеса: КП ОМД, 2021. Вип. 2 (47). С. 81-91. DOI [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2\(47\).245930](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2(47).245930)
22. Яровенко Л.С., Болдирева А.Є. Граматичні трансформації в процесі перекладу. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного ун-ту імені Івана Франка. Дрогобич. 2021. Вип 35, Том. 6. С. 193-202. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-6-28>
23. Яровенко Л.С., Болдирева А.Є. Особливості передачі герундію та герундіальних комплексів у перекладі. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика». 2021. Том 32 (71). № 1. Ч. 2, С. 301-307. DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.1-2/52>

24. Яровенко Л.С., Болдирева А.Є. Способи передачі інфінітива та інфінітивних комплексів при перекладі художнього тексту. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Лінгвістичні дослідження». Харків, 2021. Вип. 54. Ч. II. С. 209-223. DOI <https://doi.org/10.34142/23127546.2021.54.2.19>
25. Жук В.А., Кириллова М.Д., Хромченко О.В. Психолого-педагогічні та організаційні методи активізації пізнавального інтересу студентів-філологів до вивчення іноземної мови в умовах воєнного стану. Інноваційна педагогіка, 2023. Вип. 55. Том 1. С. 166-169. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/55/part_1/32.pdf
26. Zhuk V., Kirillova M., Foreground expressive linguistic means in a public address: researching speeches by president of Ukraine V.Zelensky. Закарпатські філологічні студії, 2023. Вип. 27. Том 2. С. 73-80. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/14.pdf
27. Болдирева А.Є, Яровенко Л.С. Прислів'я та приказки про багатство та бідність в англomовній та україномовній картинах світу. Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2023. № 36. С. 54-69. DOI <https://doi.org/10.24195/2616-5317-2023-36-3>
28. Болдирева А.Є, Яровенко Л.С. Топоніміка м. Одеси: лінгвістичний аспект. Записки з романо-германської філології. Одеса: «Астропрінт», 2023. Вип. 1 (50). С. 15-28. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1\(50\).285547](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1(50).285547)
29. Кириллова М.Д., Воробйова К.В. Зміна типу синтаксичних зв'язків при перекладі складного речення. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія, 2023. Том 2, №59. С. 173-176. URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v59/part_2/39.pdf
30. Матузкова О.П., Коваленко О.В. Взаємодія мови і культури з погляду сучасної лінгвокультурології. Записки з романо-германської філології. Одеса «Астропрінт», 2023. Вип. 1(50). С. 169-181. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1\(50\).285559](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2023.1(50).285559)

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 50

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Безпалова Катерина Вікторівна (к. філол. н., доцент)

Болдирева Анжела Євгеніївна (к. філол. н., доц.)

Гринько Ольга Сергіївна (к. філол. н., доцент)

Кириллова Марина Дмитріївна (к. філол. н., доцент)

Матузкова Олена Прокопівна (д. філол. н., професор)

Раєвська Ірина Валеріївна (к. філол. н., доц.)

Яровенко Людмила Степанівна (к.філол.н., доц.)

Керівник організації:

Труба Вячеслав Іванович (д. ю. н., професор)

Керівники роботи:

Матузкова Олена Прокопівна (д. філол. н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.